

SK SOCTA 2024

NÁRODNÉ STRATEGICKÉ HODNOTENIE KRIMINÁLNYCH HROZIEB

 **MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Prezídium Policajného zboru

30. máj 2025

OBSAH

PRÍHOVOR	3
ZHRNUTIE	4
ÚVOD	7
HORIZONTÁLNE HROZBY	10
Z OFFLINE DO ONLINE PRIESTORU	10
KORUPCIA A NÁSILIE	10
KRIMINÁLNE FINANČIE A ICH LEGALIZÁCIA	12
LEGÁLNE BIZNIS ŠTRUKTÚRY	15
HODNOTENIE HROZIEB	18
KRIMINÁLNE OBLASTI	22
DAŇOVÉ PODVODY	22
DROGY	22
NELEGÁLNA MIGRÁCIA	24
OBCHODOVANIE S ĽUĎMI	25
ORGANIZOVANÁ MAJETKOVÁ KRIMINALITA	26
ENVIRONMENTÁLNA KRIMINALITA	26
ZBRANE	27
PODVODY NA SENIOROCH	28
PODVODY ONLINE - POČÍTAČOVÁ KRIMINALITA	29
NÁSILNÁ KRIMINALITA	30
LEGALIZÁCIA VÝNOSOV Z TRESTNEJ ČINNOSTI	32
KRIMINÁLNI AKTÉRI	33
ZÁVER	36
PRÍLOHA I – POUŽITÉ SKRATKY	38
PRÍLOHA II – VYSVETLIVKY	39

Vážení čitatelia!

Máte pred sebou dokument Národné strategické hodnotenie kriminálnych hrozieb v Slovenskej republike – SK SOCTA 2024.

Tento strategický materiál hodnotí nedávne, súčasné a budúce hrozby závažnej a organizovanej kriminality. Obsiahnuté hodnotenia vychádzajú z údajov, znalostí a odborností Policajného zboru, zastúpeného operatívnymi útvarmi a Kriminálneho úradu finančnej správy pri odhaľovaní a objasňovaní trestnej činnosti organizovaných a zločineckých skupín. Dokument je výsledkom dosiaľ najrozsiahlejšieho zberu údajov o ich aktivitách na Slovensku.

Cieľom materiálu je integrovať analytické procesy na národnej úrovni s procesmi členských štátov EÚ a EUROPOL. Na strategickej úrovni umožní orgánom presadzovania práva prijímať informované rozhodnutia pri stanovovaní priorít pri eliminácii hrozieb závažnej a organizovanej kriminality.

Analýza naznačuje, že zločinecké štruktúry sú odolné a prispôbujú sa zmenám v prostredí, v ktorom operujú. Technologický rozvoj, násilie, korupcia, zneužívanie legálnych obchodných štruktúr a legalizácia kriminálnych ziskov sú hnacími silami závažnej a organizovanej kriminality.

SK SOCTA 2024 identifikuje kľúčové hrozby, medzi ktoré patria podvody v oblasti DPH, spotrebných daní pri nelegálnom obchode s tabakovými výrobkami, minerálnymi olejmi; podvody na senioroch; výroba a obchod s drogami, zbraňami, nelegálna migrácia (prevádzkačstvo) a environmentálna kriminalita.

Spoločným menovateľom je legalizácia výnosov z trestnej činnosti, ktorá si zasluhuje osobitnú pozornosť nielen orgánov presadzovania práva na Slovensku.

Významnú úlohu v aktivitách kriminálnych skupín zohráva neustály technologický vývoj. Do online priestoru sa v uplynulých rokoch presúva stále viac aktivít kriminálnych skupín ako komunikácia, bankové operácie a presuny kriminálnych ziskov.

Závažná a organizovaná kriminalita infiltruje a podkopáva ekonomiku aj spoločnosť. Analýzou individuálnych úloh kriminálnych aktérov možno identifikovať kritické funkcie a jednotlivcov, ktorí predstavujú ciele vysokej hodnoty a miesta zraniteľnosti ich štruktúr či procesov fungovania.

gen. JUDr. Jana Maškarová
prezidentka Policajného zboru

ZHRNUTIE

Na Slovensku bolo v sledovanom období monitorovaných kompetentnými orgánmi Slovenskej republiky viac ako 80 domácich a zahraničných organizovaných a zločineckých skupín. Väčšina z nich pôsobila medzinárodne vo viac než 20 kriminálnych oblastiach v rôznom rozsahu. Išlo najmä o rôzne druhy daňových podvodov, online a offline podvodov, výrobu a obchodovanie s drogami a farmaceutikami, ľuďmi, zbraňami, majetkovú kriminalitu a environmentálnu kriminalitu.

V skupinách sú okrem občanov Slovenska zastúpení najmä občania Poľska, Ukrajiny a Českej republiky (občania susediacich štátov).

Odhadované nelegálne výnosy najmä v ekonomickej kriminalite (daňové podvody) dosahujú ročne viac ako 1 mil. € u 26 % kriminálnych skupín. Investujú ich do legálnej ekonomiky, nakupujú drahý nehnuteľný a hnutel'ný majetok, financujú svoje osobné potreby a kriminálne aktivity.

Využívanie najnovších technológií členmi kriminálnych skupín je rozsiahle a rozmanité. Ide hlavne o online obchodovanie, mobilné šifrované komunikačné platformy, ale aj paralelné online bankové, finančné a kryptomenové platformy využívané v procese legalizácie kriminálnych ziskov. Technologický rozvoj veľmi významne prispieva k formovaniu kriminálneho prostredia a kriminálnych príležitostí, či už v rovine páchania alebo zakrývania trestnej činnosti kriminálnych skupín.

Medzi identifikované kľúčové kriminálne hrozby patria najmä podvody v oblasti DPH, spotrebných daní pri nelegálnom obchode s tabakovými výrobkami, minerálnymi olejmi, neutíčajúce podvody na senioroch, obchod s drogami, zbraňami, ľuďmi, organizovaná majetková a environmentálna kriminalita.

Najmä trh so syntetickými drogami na Slovensku zostáva už po dlhšie obdobie najlukratívnejším spomedzi ostatných dostupných omamných a psychotropných látok. Novým trendom posledných rokov sú nové psychoaktívne látky, ktorých trh je mimoriadne dynamický a výnosný.

Pri nelegálnom obchodovaní so zbraňami je dopyt a ponuka po nezákonných komoditách a službách stabilne vysoká už od počiatku ozbrojeného konfliktu v Sýrii a Iraku. Konflikt vyvolal bezprecedentnú migračnú vlnu zo Sýrie do Európy a následnú kampaň teroristických útokov po celej Európe. Stopy niektorých útočných zbraní z týchto útokov viedli až na Slovensko. V nasledujúcom strednodobom horizonte možno očakávať nárast dopytu a následnej ponuky vzhľadom na geopolitický vývoj v Európe a pretrvávajúci ozbrojený konflikt na Ukrajine. Viac ako 80 % zbraňových prekurzorov vyprodukova-

ných na Slovensku môže skončiť v kriminálnom prostredí v Európe a mimo nej, častokrát prostredníctvom Darknetu.

Nelegálna migrácia a prevádzačstvo je dlhodobo jednou z priorít všetkých dotknutých členských krajín EÚ. Pre SR sú aktivity kriminálnych skupín v tejto oblasti dôležité z hľadiska migračného koridoru, v ktorom sa SR nachádza, ako aj ich dopadu na vnútornú bezpečnosť SR. Vzhľadom na veľkú prispôsobivosť a zmeny modus operandi, aj napriek prijatým opatreniam zo strany kompetentných orgánov v SR, možno v nasledujúcom strednodobom horizonte štyroch rokov očakávať mierny nárast v oblasti prevádzačstva a stabilizáciu v oblasti legalizácie pobytu cudzincov.

Rovnako aj environmentálna kriminalita má pomerne stabilnú úroveň dopytu po nezákonných komoditách a službách. Najčastejšie je prepojená s falšovaním dokladov a dokumentov s cieľom zakryť alebo sťažiť jej odhalenie. Výslednicou aktivít je obdobne ako u ostatných kriminálnych oblastí následná legalizácia výnosov z trestnej činnosti. V strednodobom horizonte možno očakávať stabilizáciu v tejto oblasti, ktorá má vplyv na kvalitu ekonomického trhu, životného prostredia, faunu a flóru a zdravie občanov najmä v súvislosti s nakladaním s nebezpečným odpadom.

Počítačová online kriminalita je veľkou výzvou každej digitalizovanej spoločnosti. Nárast kybernetických hrozieb možno evidovať od obdobia pandémie COVID-19. Najmä rok 2024 priniesol v oblasti kybernetickej bezpečnosti v SR výrazné výzvy v podobe rozsiahlych e-mailových kampaní ohrozujúcich fungovanie orgánov verejnej správy, inštitúcií a verejnosť všeobecne. Dôsledky hrozieb zahŕňajú narušenie verejného života, obmedzenie prístupu k službám a dopady na fungovanie celej spoločnosti, zníženie pocitu bezpečnosti. Medzi narastajúce riziká patria tzv. infostealery, ransomware útoky, DDoS útoky. Takzvaný kybernetický terorizmus má za cieľ vyvolať paniku medzi občanmi a v spoločnosti zameraním sa na najcitlivejšie prvky vládnych a firemných systémov alebo mäkké ciele akými sú napríklad školy a verejné inštitúcie.

PZ dlhodobo eviduje rastúci trend trestnej činnosti sexuálneho zneužívania detí online. Distribúcia detskej pornografie je najčastejšie zaznamenávaná na populárnych internetových a komunikačných platformách a fórach. Rovnako stúpajú počty prípadov zaznamenaných na DarkWebe.

Organizovaná majetková kriminalita je ďalšou identifikovanou kľúčovou kriminálnou oblasťou. Stoja za ňou členovia tzv. mobilných kriminálnych skupín z Lotyšska, Poľska,

ZHRNUTIE

Gruzínska a Rumunska. Aktivity týchto skupín zahŕňajú krádeže vlámaním do bytov a domov, elektropredajní, krádeže z bankomatov, krádeže GPS z traktorov, krádeže vlámaním do zlatníctiev, klenotníctiev a krádeže motorových vozidiel.

Legalizácia výnosov z trestnej činnosti je spoločným menovateľom všetkých spomenutých kľúčových kriminálnych hrozieb, ktorá si zasluhuje osobitnú, prvoradú a komplexnú pozornosť všetkých kompetentných orgánov Slovenskej republiky v zmysle princípu „zamerajte sa na peniaze“.

Kriminálne zisky spravidla smerujú do zahraničia cez elektronické platobné brány anonymizačných nástrojov a mixérov zahraničných fintechových bánk s cieľom sťažiť dokumentovanie toku nelegálnych finančných prostriedkov získaných trestnou činnosťou, slúžia na nákupy nehnuteľností, huteľných predmetov a kryptomien.

Práve technologický pokrok napomáha kriminálnym aktérom prichádzať so stále novšími možnosťami ako predísť odhaleniu modusu operandi a tak zabezpečiť nedotknuteľnosť ich kriminálnych ziskov. Vzhľadom k neustálemu technologickému pokroku a nedávnym trendom možno v strednodobom horizonte očakávať ďalší vývoj a nové modusy operandi používané aktérmi vo všetkých fázach kriminálneho procesu.

Kriminálne zisky vo všeobecnosti zabezpečujú skupinám odolnosť a kontinuitu v kriminálnom prostredí a možnosť sofistikovanejšie páchať trestnú činnosť, využívať odborníkov z rôznych oblastí a používať najnovšie nástroje a technológie s cieľom generovať stále vyššie výnosy.

Výnosy sú spravidla legalizované na území SR, v Maďarsku, Rakúsku, Poľsku, Nemecku, Lotyšsku, Švajčiarsku a Číne.

Slovensko ako člen NATO, EÚ a Schengenského priestoru čelí výzvam, ktoré súvisia s jeho geografickou polohou, medzinárodným prepojením a inštitucionálnym vývojom. Napriek tomu, že závažná a organizovaná kriminalita má svoje vlastné spúšťače a hnacie sily, realizuje sa v prostredí spoločnosti, ktoré formujú vnútorné dynamiky ako aj externé vplyvy. Tieto faktory vytvárajú prostredie, v ktorom môže závažná a organizovaná kriminalita rásť, upadať a flexibilne sa meniť reagujúc na zmeny v spoločnosti.

Posledné roky boli poznamenané významnými javmi a udalosťami s medzinárodným, až globálnym dopadom. Ide najmä o pandémiu COVID-19, energetickú a hospodársku krízu a vojnu na Ukrajine. Vnútrospoločensky dochádza k prehľbovaniu názorovej a politickej polarizácie živej konfliktným charakterom online priestoru. Slovensko zároveň naďalej zaostáva v základných ukazovateľoch životnej úrovne voči krajinám západnej Európy.

Závažná a organizovaná kriminalita zahŕňa komplexné a často prepojené aktivity kriminálnych skupín. Tieto skupiny sú pospájané do kriminálnych sietí a operujú naprieč hranicami, využívajú medzinárodné siete a profitujú z globálnych trendov ako migrácia, obchod a technologické inovácie.

Na Slovensku je závažná a organizovaná kriminalita odrazom aktivít kriminálnych skupín v rôznych kriminálnych oblastiach vrátane daňových podvodov, nelegálneho obchodu s drogami, zbraňami, ľuďmi, inými komoditami, pašovania migrantov a i. Tieto aktivity nielenže poškodzujú ekonomiku a znižujú dôveru v inštitúcie, ale často majú aj deštruktívny dopad na jednotlivcov, spoločnosť a ohrozujú princípy právneho štátu.

Medzi základné atribúty najnebezpečnejších kriminálnych skupín patrí agilnosť a schopnosť voľne prekračovať hranice jednotlivých štátov a pôsobiť na viacerých územiach zároveň¹. Závažná a organizovaná kriminalita naprieč Európou ohrozuje ekonomický rast a právny štát a zároveň podkopáva dôveru obyvateľov v základné a normatívne inštitúcie, čím otvára priestor pre hybridné hrozby. Dynamicky sa meniaci slovenská spoločnosť, ktorej kohézia sa oslabuje vonkajšími aj vnútornými vplyvmi, sa môže stať vhodnou pôdou pre takýchto aktérov, ktorí posilňujú svoju schopnosť kontrolovať a pôsobiť deštruktívne. Aj preto je úvod venovaný predovšetkým opisu bezpečnostného prostredia, spoločenskej polarizácii a dlhodobým štrukturálnym problémom, ktoré sa spolupodieľajú na formovaní spoločnosti.

¹ <https://www.EUROPOLeuropa.eu/publication-events/main-reports/decoding-eus-most-threatening-criminal-networks#downloads>.

ÚVOD

Po vypuknutí ozbrojeného konfliktu na Ukrajine je bezpečnostná situácia na Slovensku do značnej miery determinovaná týmto konfliktom. Vojenský konflikt zásadne ohrozil bezpečnosť a stabilitu v regióne a vystavil Slovensko novým výzvam v oblasti ochrany štátnych hraníc a vnútornej správy.

Otvorený konflikt na Ukrajine rýchlo viedol k presunu približne 7 miliónov utečencov z Ukrajiny, ktorí prekročili hranice a vstúpili na územie okolitých krajín, predovšetkým do Poľska, Maďarska a Rumunska². Slovensko tiež zaznamenalo vysoký nárast utečencov z Ukrajiny. V prvé dni po spustení konfliktu boli východné hranice Slovenska preťažené náporom migrantov utekajúcich pred vojnou.

Od začiatku konfliktu bolo zaznamenaných 3,16 milióna prekročení hraníc z Ukrajiny na Slovensko a približne 3,07 milióna prekročení hraníc opačným smerom³. Za prvý rok vstúpilo na územie Slovenska viac ako milión Ukrajincov⁴. S výnimkou niekoľkých mesiacov, najmä po spustení konfliktu, však postupne prevažovali odchody nad príchodmi a počet migrantov z Ukrajiny sa postupne znižoval. Aktuálne Slovensko eviduje 131-tisíc osôb s udeleným štatútom dočasného útočiska, no časť z týchto osôb sa už na území Slovenska nezdržuje.⁵ Rozsah a rýchlosť týchto presunov odhalili nedostatočne pripravené kapacity štátu v oblasti evidencie cudzincov.

Voľnejší režim na hraničných priechodoch s Ukrajinou predstavoval zraniteľnosť v bezpečnostnej štruktúre, nakoľko sa do schengenského priestoru mohli dostať rizikové osoby bez záznamu v relevantnej policajnej evidencii. Bola zaznamenaná zvýšená produkcia a využitie falošných dokladov. Taktiež narástli počty prípadov obchodovania s ľuďmi, najmä žien a detí⁶.

Tento vývoj zvýraznili paralelné opatrenia Rakúska na hranici s Maďarskom, ktoré viedli k nárastu migrácie cez Slovensko na tzv. balkánskej trase, ako aj nefunkčná readmisná dohoda Slovenska s Maďarskom⁷. Prevádzka siete na tejto trase zintenzívnili a zefektívnili svoju činnosť využívajúc agilné metódy rýchlo sa adaptujúce na protipatrenia štátu. Koncom roka 2023 došlo k čiastočnému utlmeniu nelegálnych aktivít na tejto trase vďaka aktívnejšiemu prístupu srbských policajno-bezpečnostných zložiek.

Politická stabilita je dôležitým faktorom v boji proti organizovanej kriminalite. Nestabilné prostredie môže viesť k oslabeniu inštitúcií zodpovedných za presadzovanie práva a udržiavanie právneho štátu, čo vytvára priaznivejšie podmienky pre rozmach závažnej a organizovanej kriminality. S tým súvisí aj dôvera v inštitúcie štátu a k politickej reprezentácii. Prieskumy

ukazujú, že v porovnaní s krajinami OECD aj EÚ, majú Slováci podpriemernú dôveru v základné inštitúcie štátu, akými sú vláda či parlament, čo má priamy vplyv na zvyšujúci sa demokratický deficit.

Podľa Národného prieskumu hodnôt⁸ je korupcia javom, ktorý podľa Slovákov najviac definuje slovenskú spoločnosť a toto vnímanie sa rokmi prehľbuje. Posilnenie protikorupčných opatrení a zvýšenie transparentnosti vo verejnej správe sú preto kľúčové pre úspešný boj proti kriminálnym skupinám pôsobiacim na Slovensku.

Obyvatelia Slovenska sú síce kritickí voči korupcii – najmä voči korupcii páchanej na úrovni spoločenských elít – avšak zároveň majú komparatívne vyššiu mieru tolerancie a akceptácie korupčného správania na úrovni každodenného života, čím takéto praktiky spriechodňujú na úrovni bežných interakcií, napr. v obchodnom styku alebo v komunikácii s úradmi. Takéto prostredie je tak menej pozorné pri aktivitách, ktorých cieľom je získať vo verejnom priestore výhodu na svoju stranu neférovým alebo priamo nelegálnym spôsobom. Slovensko je navyše konzervatívna krajina, v ktorej dominuje skôr kultúra dediny a menšieho mesta, v rámci ktorej sú rozhodujúce úzke väzby menšieho okruhu ľudí a neformálne interakcie. Osobné siete tak môžu mať väčší vplyv ako formalizované štruktúry a neoficiálna spolupráca väčší dosah ako formálne postupy.

Slovensko je krajina so značnou nerovnováhou medzi regiónmi. Regionálne rozdiely podporujú vznik neformálnych ekonomických aktivít, ktoré môžu byť ľahko zneužitú organizovaným zločinom. Ekonomické nerovnosti na Slovensku vytvárajú priaznivé podmienky pre nábor nových členov do kriminálnych skupín. Nízkopríjmové skupiny obyvateľstva, najmä v marginalizovaných regiónoch sú vystavené vyššiemu riziku zapojenia do nelegálnych aktivít, ako sú pašovanie ľudí a komodít alebo výroba drog. Znižovanie týchto nerovností v rámci regiónov, ako aj medzi regiónmi by preto mala byť prioritou nie len z hľadiska ekonomického rozvoja a materiálneho zabezpečenia obyvateľov, ale aj z hľadiska boja proti organizovanej kriminalite.

² <https://www.internal-displacement.org/countries/ukraine/>.

³ Zdroj: štatistické údaje UHCP P PZ k 31. 12. 2024.

⁴ Správa o bezpečnosti SR za rok 2022.

⁵ <https://www.minv.sk/?docasne-utocisko>.

⁶ Správa o bezpečnosti SR za rok 2022.

⁷ Správa o činnosti SIS za rok 2023, s. 7.

⁸ <https://slovakglobal.sk/prieskum-narodnych-hodnot/>.

HORIZONTÁLNE HROZBY

V tejto časti je pozornosť venovaná faktorom ako je technologický rozvoj, korupcia, násilie a legalizácia kriminálnych ziskov. Všetky tieto faktory uľahčujú páchanie a zakrývanie trestnej činnosti kriminálnych aktérov v celom spektre súvisiacich kriminálnych oblastí sú definované ako tzv. horizontálne hrozby.

Z OFFLINE DO ONLINE PRIESTORU

Veľká časť kriminálnych aktivít sa za posledných niekoľko rokov presunula z offline do online priestoru. Výrazne k tomu prispela pandémia COVID-19 a celkový technologický pokrok vo výskume, vývoji a praktickej aplikácii v oblasti informačno-komunikačnej oblasti. Týka sa to hlavne komunikačných technológií a platobných systémov využívaných kriminálnymi aktérmi, ktorých hnacím motorom je zisk a potreba rýchlej, nevystopovateľnej komunikácie a legalizácie kriminálnych ziskov. Online infraštruktúry uľahčujú, urýchľujú, zneprehľadňujú a utajujú komunikáciu kriminálnych aktérov, ich kriminálne operácie a následné finančné operácie súvisiace s legalizáciou aktív.

Digitálnu stopu zanechávajú v prostredí takmer všetky sledované kriminálne oblasti, ktorým sa táto analýza venuje. Od online podvodov, ransomwaru, infostelerov, obchodovania s komoditami a ľuďmi a následnú legalizáciu výnosov, kde kriminálni aktéri držia krok s technologickým vývojom, aby zabezpečili integritu svojich operácií a nevystopovateľnosť svojich výnosov.

Metódy legalizácie kriminálnych ziskov sa neustále vyvíjajú spolu s technologickými inováciami. Kriminálne financie stále viac smerujú do paralelného finančného systému určeného práve na ochranu a rast výnosov z trestnej činnosti. Digitálne platformy a vznikajúce technológie, ako je blockchain, uľahčujú tento systém a robia ho odolnejším voči narušeniu.⁹

KORUPCIA A NÁSILIE

Korupcia a násilie slúžia na spriechodnenie záujmov kriminálnych skupín v záujmovom kriminálnom prostredí. Prekážky stojace v ceste ich záujmom, ktorými sú obvykle orgány verejnej moci alebo konkurencia reprezentovaná fyzickými či právnickými osobami, sú preto objektami korupcie alebo v prípade neúspechu, násilia. Zjednodušene povedané, ak osoba stojí v ceste, je odstránená korupciou, teda kúpená. V prípade neúspechu nastupuje násilie, ktoré má prinútiť osobu konať

⁹ EU SOCTA 2025.

v prospech záujmov kriminálnych aktérov. Ak zlyhá aj to, osoba ako prekážka je odstránená, teda fyzicky zlikvidovaná a nadobro „stiahnutá z obehu“.

Násilie používané kriminálnymi skupinami slúži na zastrašovanie alebo obranné účely na ochranu záujmov kriminálnych aktérov. Zastrasovanie, vyhrážanie, či hrubý nátlak dovnútra skupín slúži na udržanie poslušnosti a disciplíny členov skupiny. Rovnako je však využívané na ľuďoch, ktorí sú prinútení vykonávať činnosti v prospech kriminálnych aktérov v prípadoch ako napríklad nútená prostitúcia, predaj drog, vydieranie, podvody atď.

Terčom zastrašovania, vyhrážania alebo hrubého nátlaku sú najmä zamestnanci štátnej správy ako pracovníci colných, daňových úradov a polície.

Druhy používaného násilia sú totožné naprieč všetkými kriminálnymi oblasťami ako aj kriminálnymi skupinami, ktoré ho uplatňujú dovnútra alebo navonok. Ide často o psychický nátlak, hrozbu ublížením na zdraví, priama hrozba smrťou, hrozba smrťou členovi rodiny, poškodzovanie majetku. V prípadoch obchodovania s ľuďmi ide často o podávanie a nútené užívanie drog.

Výnimku tvoria kriminálne skupiny, ktoré sa zaoberali nelegálnym obchodovaním so zbraňami, kde dochádza aj k fyzickým likvidáciám.

Najmä kontakty na organizovaný zločin na Ukrajine a pašerácke zázemie predstavujú závažné bezpečnostné riziko v kontexte nelegálneho obchodovania so zbraňami, pochádzajúcimi z územia Ukrajiny.

Vzhľadom na veľmi násilný charakter kriminálnych skupín na Ukrajine hrozí, že členovia ukrajinského organizovaného zločinu prenású tieto metódy aj do SR s cieľom prevziať miestne kriminálne trhy, čo prispeje k zvýšeniu nápadu najzávažnejších druhov násilnej kriminality.

Korupcia patrí medzi časté a v mnohých prípadoch typické prejavy pôsobenia kriminálnych skupín na Slovensku.

Je páchaná v prostredí, ktoré páchatelia dobre poznajú a často vychádza z dlhodobej, osvedčenej praxe. Subjektom zapojeným do korupčného správania postačuje sporá komunikácia, ktorú zabezpečujú prostredníctvom komunikačných nástrojov.

HORIZONTALNE HROZBY

Pri analýze korupcie je potrebné rozdeľovať korupciu na úrovni denného života majoritného obyvateľstva a korupciu páchanú kriminálnymi skupinami za účelom zakrytia, spriechodnenia alebo uľahčenia inej trestnej činnosti, ktorá je hlavným predmetom ich kriminálnych aktivít. V porovnaní s inými krajinami EÚ je na Slovensku relatívne vyššia akceptácia korupčných praktík v majoritnej spoločnosti. Väčšia časť populácie na Slovensku nepovažuje niektoré činnosti za korupčné, resp. ich akceptuje, a to aj v prípade, že nimi získava výhody pri interakcii so subjektami verejnej správy.

Trestné činy korupcie boli tiež späté so závažnými hospodárskymi trestnými činmi a trestnými činmi proti majetku. Tieto aktivity často vykazujú prvok organizovanosti a očakávajú vyššiu mieru odbornosti, sofistikovanosti a ustálených vzťahov. Medzi takéto aktivity patrí aj korupcia v oblasti verejného obstarávania, kedy dochádzalo k nadhodnocovaniu zákaziek, používaniu fiktívnych firiem, či k následnému finančnému plneniu bez reálne vykonaných prác, či dodaných tovarov a služieb. Identifikované boli aj prípady korupcie pri prístupe k prostriedkom z fondov EÚ. Ako závažná bola dokumentovaná činnosť v oblasti podvodov s DPH a pri legalizácii výnosov z trestnej činnosti, ktorými bola následne financovaná aj ďalšia trestná činnosť.

V rámci skúmaného obdobia bolo vyhodnotené, že korupcia má vysoký, priamy a nepriamy finančný vplyv na jednotlivcov, národné hospodárstvo, súkromný a verejný sektor. Vážne ovplyvňuje spoločnosť a podkopáva systém a hodnoty občanov. Je nebezpečná najmä preto, že deštruktívne vplýva na mnohé oblasti spoločnosti súčasne.

V rámci kriminálnych skupín bolo spolu identifikovaných 85 skupín. Spomedzi nich bola korupcia používaná 31 skupinami.

Kriminálne skupiny používajú viacero techník v závislosti od toho, či je účelom korupcie zakryť už páchanú trestnú činnosť alebo takúto aktivitu spriechodniť, resp. vytvoriť jej väčší priestor. Najčastejšie používanými technikami je podplácanie, poskytovanie nenáležitých výhod, krytie, príp. kontakty na vysokopostavené osoby. Skúmanie kriminálnych skupín nepreukázalo geografickú špecifikáciu.

KRIMINÁLNE FINANCIE A ICH LEGALIZÁCIA

Preprava peňažných prostriedkov (PPP) v hotovosti sa usku- točňovala prostredníctvom vonkajšej hranice s Ukrajinou naj- častejšie občanmi Ukrajiny, Maďarska, Ruska, Slovenska a Ra- kúska. Cieľovými krajinami boli najmä Česko, Poľsko, Nemecko,

Rakúsko, ale aj ďalšie krajiny ako Taliansko, Španielsko, Maďarsko, Švajčiarsko, Turecko, Veľká Británia, USA a Francúzsko. Zdrojmi legalizácie výnosov trestnej činnosti boli najmä rôzne druhy podvodov (DPH - karuselové podvody, podvody pri online nákupoch, nákupe kryptomeny, subvenčné podvody, tzv. romance podvody, neoprávnené získavanie online prístupu do elektronického bankovníctva).

Nárast počtu prijatých oznámení bol podmienený najmä vypuknutím vojnového konfliktu na Ukrajine, kedy prišlo k 606 % medziročnému nárastu prijatých oznámení. Na druhej strane pokles v roku 2021 bol zapríčinený najmä celosvetovou pandémiou COVID-19 a s tým súvisiacimi opatreniami. Tým, že prišlo k zvýšeniu počtu prepravy peňažných prostriedkov v hotovosti, prišlo aj k nárastu celkovej prepravovanej sumy, kde v roku 2021 bola prepravená hotovosť v celkovej výške 2 812 308,74 EUR, v roku 2022 celková výška hotovosti predstavovala sumu 36 837 637,43 EUR a v roku 2023 došlo k poklesu prepravovanej hotovosti na 15 027 750,33 EUR.

Trendom sa stali, čo do rozsahu aj rozmanitosti, online aj offline podvody s modusmi operandi ako boli napr. prepisy slovenských obchodných spoločností na fiktívne fyzické osoby, využívanie podnikateľských aj osobných bankových účtov nerezidentov na PPP získaných trestnou činnosťou, nákupy kryptomeny, využívanie platobných brán produktov zahraničných fintechových bánk a anonymizovaných nástrojov na prevody kryptomien (private coins, používanie mixérov a pod.) a prípady tzv. Ponziho schémy, hotovostné investície do kúpy tuzemských a zahraničných nehnuteľností, hnutelných vecí (motorových vozidiel), prepravy nižších súm a prípady integrácie hotovostných súm prepravovaných z tretích krajín do finančného systému EÚ, odosielanie hotovosti poštou alebo nákladných zásielok s použitím viacerých zásielok, podvody pri online nákupoch cez portály bazárového typu. Vzrástol počet transakcií vykonaných príbuznými osobami politicky exponovaných osôb (PEP) pri kúpe nehnuteľnosti a prevody vykonané PEP vo vysokých objemoch na zahraničné účty následne posielané späť na účty vedené v slovenských bankách pre osoby blízke PEP, romantických podvodov na vylákavanie finančných prostriedkov od obetí, zneužívanie podnikateľských účtov v SR ako tranzitné účty na PPP vysokej sumy. Častými boli tiež tzv. biele kone - často cudzinci pri zakladaní obchodných spoločností a následne podnikateľských účtov, na ktoré boli následne prevádzané značné finančné prostriedky alebo neoprávnené vyplatené finančné prostriedky z daňových úradov, ktoré boli z týchto účtov potom vyberané v hotovosti,

HORIZONTÁLNE HROZBY

podvody pri internetovom predaji, falošné inzeráty slúžiace na podvodné vylákание finančných prostriedkov. Pretrvávajúcimi sú podvody voči seniorom pod zámienkou, že blízke osoby sú v ohrození života v nemocnici, často na ochorenie COVID-19. Zaznamenané boli tiež subvenčné podvody spojené s poskytovaním pomoci na udržanie zamestnanosti počas pandémie COVID-19. Sociálne inžinierstvo¹⁰ a neoprávnené získavanie online prístupov k internetovému bankovníctvu prostredníctvom phishingu údajnými pracovníkmi bánk, kriminálnej polície boli využívané pod zámienkou urýchleného prevodu ich finančných prostriedkov na „bezpečné účty“.

Predmetom záujmu boli aj transakcie zo zahraničných účtov vo Švajčiarsku, na Cypre a pod., preverované kvôli nožnej spojitosti s minulými ekonomickými kauzami následne použité na nákup nehnuteľností v SR, transakcie subjektov s väzbou na stíhané osoby so zložitejším ekonomickým pozadím a zapojením fondov zriaďovaných v daňových rajoch, kde nie je možné vylúčiť účelovosť s cieľom zabezpečiť majetkové pomery rodinných príslušníkov stíhaných osôb v prípade udelenia trestov prepadnutia majetku alebo konfiškácie, ako aj legalizačné schémy so zapojením tzv. schránkových spoločností a zakladanie obchodných spoločností v SR občanmi Maďarska.

Veľa občanov Ukrajiny so statusom utečenca presúvalo veľké objemy finančných prostriedkov bez dokladovania ich pôvodu formou vkladov na bankové účty v SR (deklarované ako dar, podnikateľská činnosť na Ukrajine, pomoc od blízkych osôb, predaj nehnuteľností na Ukrajine, životné úspory a iné). Financie boli následne často použité na nákup nehnuteľností v SR alebo prevádzané na iné bankové účty do zahraničia.

Technologický pokrok a inovácie využívané v kriminálnom prostredí napr. v segmente smartkontraktov v decentralizovaných DEX burzách, pri využívaní služieb mixérov na zamedzenie alebo úplne znemožnenie sledovania toku kryptoaktív prináša nové výzvy pre orgány presadzovania práva pri ich monitorovaní.

Do budúca možno očakávať pokračovanie v nadobúdaní nehnuteľností bezhotovostne bez preukázania pôvodu prostriedkov na slovenských bankových účtoch rezidentami SR,

¹⁰ Sociálne inžinierstvo označuje rôzne netechnické formy útoku, pomocou ktorých dokážu kybernetickí zločinci zmanipulovať používateľov k tomu, aby ignorovali bezpečnostné alebo iné firemné protokoly, spôsobili škodu či odovzdali citlivé informácie.

štátnymi príslušníkmi Ukrajiny a iných štátov, zakladanie živností a obchodných spoločností v SR (aj desiatok spoločností) občanmi iných štátov so slovenskými bankovými účtami a ich využívanie na tranzit finančných prostriedkov do iných štátov, zakladanie obchodných spoločností slovenskými občanmi spolu s občanmi iných členských štátov EÚ (napr. Maďarsko, Poľsko, Rumunsko) bez ekonomických väzieb na SR, pokračovanie trendu tzv. money mules podvodov, phishingových podvodov, so zameraním na sociálne a ekonomicky slabšie vrstvy obyvateľstva, nákupy kryptomeny, elektronických platobných brán a produktov zahraničných fintechných bánk s cieľom sťažiť dokumentovanie toku kriminálnych financií.

LEGÁLNE BIZNIS ŠTRUKTÚRY

Využívanie legálnych obchodných spoločností alebo podnikateľských subjektov slúži kriminálnym skupinám na uľahčenie, zakrytie a nesprehľadnenie svojich podnikateľských nelegálnych aktivít v procese ich páchania, zakrývania a následnej legalizácie z toho prameniacich výnosov, aby nedošlo k ich rýchlemu odhaleniu a narušeniu.

Niektoré kriminálne skupiny operujúce v oblasti nelegálnej migrácie a prevádzachstva, drogovej trestnej činnosti a rôznych druhov podvodov (napr. na senioroch) na svoje nelegálne aktivity využívajú legálne obchodné štruktúry, buď prostredníctvom dobrovoľných alebo vnútených „obchodných dohôd“ s ich zamestnancami alebo kľúčovými predstaviteľmi, aby si získali prístup do vnútra spoločností alebo kontrolu nad nimi.

V oblasti nelegálnej migrácie a prevádzachstva kriminálne skupiny najčastejšie využívajú na svoje aktivity autopožičovne na prenájom dodávok na prevoz migrantov, o ktorých požičovne nevedia. Na ochranu objektov a úkrytov pre pašovaných migrantov a tovar však tieto skupiny využívajú svoje vlastné súkromné bezpečnostné služby. Iba v oblasti nelegálnej migrácie a prevádzachstva je miestom využívania podnikateľského subjektu Česko.

Kriminálne skupiny aktívne v oblasti daňových podvodov zakladajú firmy na fiktívne nelegálne, ale aj legálne obchodné operácie s legálne podnikajúcimi obchodnými spoločnosťami.

Najčastejšie sú obchodné spoločnosti využívané skupinami v oblasti drogovej kriminality, ekonomickej kriminality (rôzne druhy podvodov, aj na senioroch), ale aj v organizovanej majetkovej kriminalite a korupcie.

HORIZONTÁLNE HROZBY

V oblasti legalizácie kriminálnych ziskov sú obvyklé prepisy slovenských obchodných spoločností na fiktívne fyzické osoby najčastejšie občanov krajín mimo EÚ. Často sú využívané podnikateľské bankové účty nerezidentov na prevody kriminálnych ziskov zo zahraničia do SR a opäť do zahraničia alebo zo SR do zahraničia cez domáce bankové účty.

Na nákupy kryptomeny sú využívané platobné brány produktov zahraničných fintechových bánk a anonymizovaných nástrojov na prevody kryptomien. Pri online nákupoch páchatelia využívajú najmä tzv. portály bazárového typu.

Bankové účty podnikateľských subjektov v SR sú tiež využívané aj ako tzv. tranzitné účty na prevody peňazí vo vysokých sumách zo zahraničia – SR – do zahraničia.

Tzv. biele kone, často cudzinci, figurujú v SR pri zakladaní obchodných spoločností a následne podnikateľských účtov, na ktoré sú následne prevádzané značné finančné prostriedky (zo zahraničia) alebo neoprávnene vyplácané finančné prostriedky z daňových úradov SR, ktoré sú z týchto účtov potom vyberané v hotovosti. V rámci tzv. legalizačných schém často figurujú tzv. schránkové spoločnosti zo zahraničia.

Na účely obchodovania s automobilmi boli na Slovensku zakladané spoločnosti najmä občanmi Maďarska. Následne boli na tieto spoločnosti založené nové bankové účty, na ktoré boli postupne vkladané vysoké finančné prostriedky v hotovosti z predaja automobilov v Maďarsku a následne posielané do zahraničia, údajne na kúpu drahých automobilov.

Prevody financií vo vysokých objemoch bez dokladovania ich pôvodu, ich vklady na bankové účty v SR deklarované ako podnikateľská činnosť na Ukrajine sú často použité v SR na nákup nehnuteľností alebo prevedené na iné bankové účty do zahraničia.

Častým javom je zakladanie živností a obchodných spoločností v SR (aj desiatok spoločností) občanmi iných štátov so slovenskými bankovými účtami a ich využívanie na tranzit finančných prostriedkov do iných štátov.

Nie neobvyklým je aj zakladanie obchodných spoločností slovenskými občanmi spolu s občanmi iných členských štátov EÚ (napr. Maďarsko, Poľsko, Rumunsko) bez ekonomických väzieb na SR.

HODNOTENIE HROZIEB

V súlade s prijatou metodikou je cieľom tohto dokumentu na základe dostupných dát posúdiť a identifikovať kľúčové hrozby závažnej a organizovanej kriminality v SR. Hrozbu, na strane jednej, definujú aktivity kriminálnych skupín v rôznych kriminálnych oblastiach, využívanie infraštruktúry trestnej činnosti a geografický rozmer. Na strane druhej ju definujú kriminálne skupiny, ich štruktúra, členovia a pod.

Predmetom záujmu SK SOCTA 2024 sú preto kriminálne aktivity a samotné kriminálne skupiny páchatel'ov (KS), ktoré platný Trestný zákon definuje ako

- **organizované skupiny**¹¹ – spolčenie najmenej troch osôb na účel spáchania trestného činu, s určitou deľbou určitých úloh medzi jednotlivými členmi skupiny, ktorej činnosť sa v dôsledku toho vyznačuje plánovitosťou a koordinovanosťou, čo zvyšuje pravdepodobnosť úspešného spáchania trestného činu,
- **zločinecké skupiny**¹² – štruktúrované skupiny najmenej troch osôb, ktoré existujú počas určitého časového obdobia a konajú koordinovane s cieľom spáchať jeden alebo viacej zločinov, legalizovať výnosy z trestnej činnosti podľa § 233 alebo niektorý z trestných činov korupcie podľa ôsmej hlavy tretieho dielu osobitnej časti na účely priameho alebo nepriameho získania finančnej alebo inej výhody.

Príspevky kompetentných orgánov museli napĺňať nasledujúce kritériá:

- spolupráca najmenej troch osôb,
- podozrenie alebo odsúdenie zo spáchania trestných činov (za ktoré sa trestá odňatím slobody s hornou hranicou najmenej štyroch rokov alebo prísnejším trestom – za organizovaný zločin) s cieľom dosiahnuť zisk alebo iný majetkový prospech,
- určené časové obdobie (01. 01. 2020 - 01. 01. 2023),
- miestna, regionálna, národná, alebo medzinárodná úroveň.

Medzi kriminálnymi aktérmi patria aj skupiny páchatel'ov, teda skupiny jednotlivcov, ktoré striktne nespádajú pod definíciu organizovaného zločinu, ale páchajú závažnú kriminalitu.

¹¹ § 129 ods. 4 zákona č. 300/2005 Z. z. - Trestný zákon.

¹² § 129 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. - Trestný zákon.

¹³ Europol, 2021, Hodnotenie hrozieb závažnej a organizovanej kriminality v Európskej únii, 7. [EUROPOL BPL].

Jedno z kľúčových zistení EÚ SOCTA 2021 bolo zamerané na meniace sa vzťahy medzi kriminálnymi skupinami v oblasti trestnej činnosti:

„Oblasť organizovanej kriminality sa vyznačuje sieťovo prepojeným prostredím, v ktorom je spolupráca medzi zločincami plynulá, systematická a zameraná na zisk. Okrem toho sa zločinecké siete čoraz viac spoliehajú na poskytovateľov služieb a sprostredkovateľov v kľúčových úlohách.“¹³

Pojem organizovaná skupina alebo zločinecká skupina vychádza z definícií uvedených v rámcovom rozhodnutí Rady Európskej únie 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu, ktorá je právne zakotvená v trestnom práve SR.

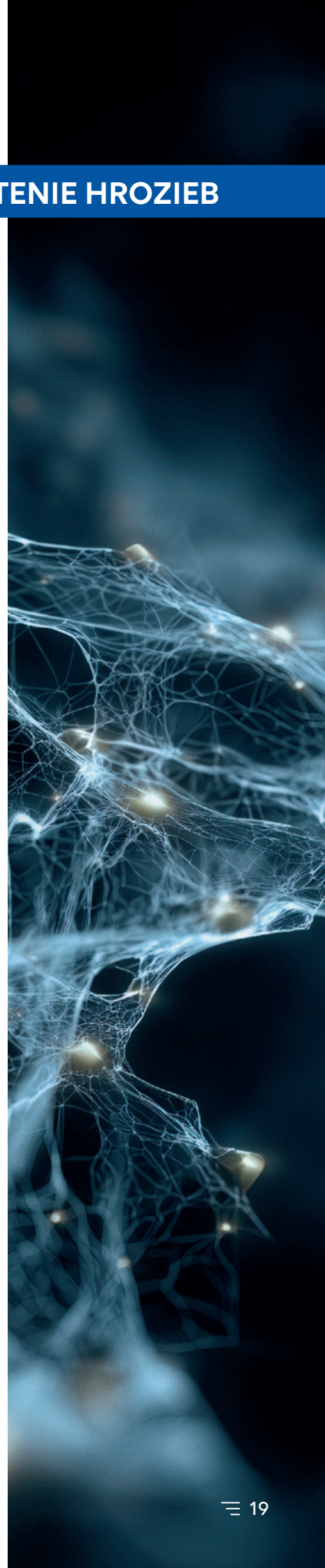
V SR sú v TZ definované tri druhy kriminálnych skupín: organizované, teroristické a zločinecké.

Výhradne pre účely SK SOCTA 2024 sú kriminálne skupiny, teda organizované skupiny a zločinecké skupiny definované v našom TZ považované za zločinecké siete. V budúcnosti si bude aj u nás tento nový pojem vyžadovať možnú legislatívnu úpravu.

Údaje boli zozbierané ku kriminálnym oblastiam tak, aby bolo možné na základe analýzy vybraných ukazovateľov objektívne určiť, ktorá z analyzovaných kriminálnych oblastí patrí medzi najväčšie kriminálne hrozby na Slovensku. Zvolené boli nasledovné indikátory:

- geografické rozloženie,
- štátna príslušnosť členov KS,
- sofistikovanosť,
- prispôsobivosť/odolnosť,
- využívanie obchodných štruktúr,
- legalizácia výnosov z trestnej činnosti,
- úroveň korupcie v kriminálnej oblasti,
- využívanie násilia.

Na základe bodového systému hodnotenia indikátorov vznikol „rebríček TOP 10 kriminálnych oblastí“, podľa zvolených kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov, na základe ktorých bolo možné zhodnotiť kriminálnu hrozbu z pohľadu kriminálnych oblastí.

REBRÍČEK **TOP 10**

KRIMINÁLNÝCH OBLASTÍ

TOP 10 Kriminálna oblasť

1 DAŇOVÉ PODVODY

DPH (vrátane karuselu)
spotrebná daň (minerálne oleje)
spotrebná daň (tabak)
colný dovoz
dotácie (vrátane sociálnych dávok)

2 DROGY

syntetické drogy (vrátane kanabinoidov/opiátov), NPS
falšovanie komodít – liečivá/farmaceutiká
kanabis
kokaín
heroín

3 NELEGÁLNA MIGRÁCIA

pašovanie migrantov – napomáhanie
k podvodnej legalizácii pobytu
pašovanie migrantov – o sekundárnych pohyboch
v rámci EÚ/SAC
pašovanie migrantov – pri vstupe do EU

4 OBCHODOVANIE S ĽUĎMI

obchodovanie s ľuďmi – obchodovanie s deťmi
a offline sexuálne zneužívanie detí
obchodovanie s ľuďmi – sexuálne zneužívanie
obchodovanie s ľuďmi – obchodovanie s orgánmi,
nútené žobráctvo, sobáš, práca

5 ORGANIZOVANÁ MAJETKOVÁ KRIMINALITA

majetková trestná činnosť – trestná činnosť
s motorovými vozidlami
majetková trestná činnosť – organizované vlámnia
a krádeže
majetková trestná činnosť – obchodovanie
s kultúrnym dedičstvom

6 ENVIRONMENTÁLNA KRIMINALITA

enviro – neoprávnené nakladanie s odpadmi
a nebezpečnými materiálmi
enviro – obchodovanie s ohrozenými druhmi zvierat
a rastlín

7 ZBRANE

obchodovanie so strelnými zbraňami a výbušnami

8 PODVODY NA SENIOROCH

seniori

9 POČÍTAČOVÁ KRIMINALITA

podvody online

10 NÁSILNÁ KRIMINALITA

vražda a ťažké ublíženie na zdraví

KRIMINÁLNE OBLASTI

DAŇOVÉ PODVODY

- nelegálna výroba a distribúcia cigariet, podvody s minerálnymi olejmi a tzv. MTIC DPH podvody deformujú legálny trh a spôsobujú masívne škody na príjmovej stránke štátneho rozpočtu,
- majú priamy vplyv na hospodárstvo štátu – straty v daňových príjmoch, zhoršenie hospodárskeho trhu, nárast tieňovej ekonomiky,
- kriminálna oblasť je v SR vnímaná ako dlhodobo stabilná, pri podvodoch na spotrebnej dani z tabaku je od roku 2020 zaznamenaný zvyšujúci trend,
- kriminálna oblasť najčastejšie súvisela s korupciou (daňové úrady, colná správa, príp. súkromný sektor), falšovaním dokladov a osobných údajov a legalizáciou výnosov z trestnej činnosti a jej financovaním,
- okrem občanov Slovenska boli členmi kriminálnych skupín občania Ukrajiny, Maďarska, Poľska a Česka,
- hlavnou krajinou činnosti kriminálnych skupín bolo Slovensko, podporné krajiny Česko, Poľsko, Maďarsko, Rakúsko,
- ustálený charakter nápadu trestnej činnosti,
- za obdobie 2020 – 2024 bolo na Slovensku spáchaných 22 635 trestných činov spadajúcich do kriminálnej oblasti.

DROGY

- spáchaných bolo 7 595 trestných činov spadajúcich do kriminálnej oblasti,
- ustálený charakter nápadu trestnej činnosti mierne klesajúcej vo všetkých krajoch Slovenska,
- na celom území Slovenska bolo polovica kriminálnych skupín aktívnych najmä v obchode s metamfetamínom (pervitínom), v pestovaní kanabisu a obchode a distribúcii drog dovážaných zo zahraničia,

DROGY

- štvrtina z kriminálnych skupín operujúcich v obchode s drogami bola aktívna medzinárodne (3–7 krajinách EÚ alebo mimo nej),
- tretina kriminálnych skupín mala hlavné pôsobisko na Slovensku, štvrtina v Česku a zvyšok v Poľsku a Rakúsku,
- na mape obchodu s heroínom figuruje Slovensko prioritne ako tranzitná krajina,
- kokaín a pervitín sa dovážali buď z Holandska alebo Belgicka, prípadne zo Španielska a anabolické a hormonálne látky z Rumunska,
- predaj drog a distribúciu na Slovensku presunuli vďaka technologickému pokroku do online priestoru, čo im umožňuje rozširovať sortiment a poskytuje väčšiu anonymitu,
- odhad ročného výnosu je u 6 z 21 kriminálnych skupín viac ako 1,5 mil. Eur, u 5 viac ako 0,5 mil. Eur a zvyšných 10 skupín má odhadovaný individuálny výnos do 500 tisíc Eur,
- záujem o heroín poklesol,
- zvýšil sa záujem o opiáty v liekoch¹⁴ (napr. náplasti s obsahom fentanylu), pervitín, kokaín, nové psychotropné látky ako syntetické kanabinoidy a opiáty, ako aj o anabolické a hormonálne látky,
- platby za tovar smerujú na zahraničné účty, kryptomeny, účty fiktívnych osôb, ale aj reálnych fyzických aj právnických osôb,
- za obdobie 2020 – 2024 bolo na Slovensku spáchaných 7 595 trestných činov spadajúcich do kriminálnej oblasti.

¹⁴ Konzumenti drog v terminálnom štádiu drogovej závislosti, ktorí užívajú opiáty, nakoľko užívanie je menej invazívne (netreba si pichať, nalepia si fentanylovú náplast alebo vypijú kvapky tramadolu a pod.).

NELEGÁLNA MIGRÁCIA

- dopyt aj ponuka je pri prevádzlačstve pri sekundárnej migrácii a legalizácii pobytov cudzích štátnych príslušníkov vysoká, legalizácia pobytov cudzích štátnych príslušníkov sa týka celého Slovenska,
- prevádzlačstvo nelegálnych migrantov najmä zo Sýrie¹⁵ prebiehalo z Maďarska smerom na Rakúsko, Česko alebo Poľsko, v ostatných prípadoch nelegálnych prechodov ide o hranicu s Ukrajinou, ktorú nelegálne prechádzajú najmä Ukrajinci¹⁶,
- legalizácia pobytov súvisí s falšovaním dokladov, prevádzlačstvo s korupciou a falšovaním komodít zväčša tabakových výrobkov a omamných a psychotropných látok,
- najvyužívanejšie inovatívne techniky pri legalizácii pobytov sú internetové stránky a sociálne siete,
- legalizácia pobytov cudzincov zostane v strednodobom horizonte 4 rokov stabilná,
- štátna príslušnosť členov KS pri legalizácii pobytov je najmä srbská, turecká, ukrajinská, gruzínska a ruská,
- štátna príslušnosť je v prípade prevádzlačstva slovenská, ukrajinská, moldavská, gruzínska, poľská a turecká,
- vedenie kriminálnych skupín sídli okrem Slovenska aj v Česku, Poľsku, Nemecku, Ukrajine, Rakúsku, Maďarsku, Švédsku, Lotyšsku a Srbsku,
- za obdobie 2020 – 2024 bolo na Slovensku spáchaných 503 trestných činov (§ 356, § 355) spadajúcich do kriminálnej oblasti,
- nárast trestnej činnosti (§ 355) zaznamenaný v roku 2022 vo všetkých krajoch v rámci Slovenska, okrem Prešovského a Košického kraja,
- v roku 2024 dochádza k poklesu trestnej činnosti na úroveň z roku 2020,
- v sledovanom období má trestná činnosť (§ 356) skôr ustálený, konštantný charakter.

¹⁵ Sekundárnu migráciu nevyužívali výlučne migranti zo Sýrie, aj keď boli majoritnou príslušnosťou, ale využívali ju aj iné štátne príslušnosti.

¹⁶ Ukrajinskú štátnu hranicu počas sledovaného obdobia využívali výlučne štátni príslušníci Ukrajiny.

OBCHODOVANIE S ĽUĎMI

- typický modus operandi: ženy boli zlákané najčastejšie osobným kontaktom na dobre platenú prácu do zahraničia; obeť boli pod hrozbou násillia, ujmy na zdraví im a ich rodinným príslušníkom nútené k poskytovaniu sexuálnych služieb v Nemecku; obetiam boli vytvorené rôzne profily s ponukou sexuálnych služieb na internetových portáloch,
- dopyt po sexuálnych službách žien je vysoký, preto aj ich ponuka je vysoká,
- obchodovanie s ľuďmi za účelom sexuálneho vykoristovania postihuje prakticky väčšinu SR,
- pri prevoze obetí do inej členskej krajiny EÚ sú využívané ich pravé doklady umožňujúce im vstup a zotrvanie na území iného členského štátu EÚ,
- páchatelia pochádzajú zo Slovenska,
- v sledovanom období boli zaznamenané 4 kriminálne skupiny, používali vyhrážky a hrozbu bitky, ublíženie na zdraví, fyzické násillie, obetiam podávali omamné a psychotropné látky,
- predpokladá sa, že nábor obetí sa presúva do online priestoru,
- dopyt po obetiach obchodovania s ľuďmi na účel sobáša s cudzími štátnymi príslušníkmi za účelom legalizácie ich pobytu v krajinách EÚ prevyšuje ponuku,
- na vynútenie si súhlasu so sobášom páchatelia používajú psychický nátlak, manipuláciu, vyhrážanie sa ublížením na zdraví, ako aj fyzické násillie,
- oblasť trestnej činnosti obchodovania s ľuďmi za účelom núteného sobáša ovplyvňuje najmä región východného Slovenska¹⁷, v skupine páchatel'ov figuruje aspoň jeden cudzí štátny príslušník, ktorý zabezpečuje ženíchov z cudziny, uzavretie sobáša sa uskutočňuje s použitím pravých dokladov nevesty aj ženícha,
- obchodovanie s ľuďmi za účelom sexuálneho vykoristovania je stabilnou oblasťou s narastajúcou tendenciou a v oblasti nútených sobášov sa očakáva pokles.

¹⁷ Už sa vyskytli prípady aj v inej časti Slovenska. Pred Brexitom to bolo hlavne východné Slovensko.

KRIMINÁLNE OBLASTI

ORGANIZOVANÁ MAJETKOVÁ KRIMINALITA

- aktívnych bolo 7 KS (2 boli zamerané na krádeže vlámaním do objektov a do bankomatov a 5 sa zaoberalo krádežami motorových vozidiel), okrem občanov Slovenska boli členmi KS najmä občania Lotyšska, Poľska, Gruzínska a Rumunska,
- odborné znalosti páchatel'ov (krádeže motorových vozidiel) boli vysoko sofistikované,
- za obdobie 2020 – 2024 bolo zistených 17 488 skutkov krádeží vlámaním; priemerne ročne je zaznamenaných 3500 krádeží vlámaním,
- v roku 2023 bol zaznamenaný najvyšší počet trestných činov (krádeže vlámaním a krádeže ostatné), celkovo 15 493; za obdobie 2020 – 2024 to bolo celkovo zaznamenaných 69 521 trestných činov (krádeže vlámaním a krádeže ostatné),
- škoda spôsobená krádežami vlámaním a ostatnými krádežami za sledované obdobie – 152 474 000 €,
- najvyššia škoda (krádeže vlámaním a krádeže ostatné) bola spôsobená v roku 2023 – 34 023 000 €.

ENVIRONMENTÁLNA KRIMINALITA

- pretrváva vysoký dopyt, ale aj ponuka po nezákonných komoditách a službách v tejto oblasti, najčastejšie je prepojená s trestnou činnosťou falšovania, ktorá sa podieľa na jej zakrývaní a sťažuje jej odhalenie a zároveň na legalizácii výnosov z trestnej činnosti, ktorou páchatelia zakrývajú neoprávnené zisky,
- členovia 4 KS aktívnych v tejto oblasti komunikujú prostredníctvom uzavretých sociálnych sietí, príležitostne sa môžu inzeráty objaviť aj na inzertných weboch,
- okrem slovenských občanov sú členmi KS najmä občania Česka, Poľska, Talianska a Maďarska,
- oblasť zostane stabilná aj v nasledujúcich 4 rokoch,
- za obdobie 2020 – 2024 bolo na Slovensku spáchaných 4 784 trestných činov spadajúcich do kriminálnej oblasti,
- v konečnom pohľade konštantný, príp. skôr klesajúci charakter nápadu trestnej činnosti vo všetkých krajoch Slovenska.

ZBRANE

- dopyt a ponuka po nezákonných komoditách a službách v tejto kriminálnej oblasti je vysoká a geograficky pokrýva celé Slovensko,
- najčastejšie súvisí s vydieraním, ťažkým ublížením na zdraví, vraždami, praním špinavých peňazí, financovaním trestnej činnosti,
- na reaktiváciu zbraní alebo ich výrobu, resp. úpravu sú nevyhnutné vysoko odborné činnosti a získavanie zbraní prostredníctvom tzv. Darknetu,
- výnosy z trestnej činnosti sú investície do nehnuteľností, investície do tovaru vysokej hodnoty (zlato, šperky, luxusné predmety) a digitálnych aktív (kryptomeny),
- očakáva sa, že v nasledujúcich 4 rokoch dôjde k výraznému nárastu v oblasti trestnej činnosti vzhľadom k možnosti ukončenia konfliktu na Ukrajine, obdobne ako po konflikte na Balkáne v 90-tych rokoch 20. storočia,
- v rokoch 2008 - 2022 bolo v SR vyprodukovaných viac ako 57 000 zbraňových prekursorov, po ich následnom predaji je odhad, že viac ako 80 % končí v kriminálnom prostredí, kde sú následne predávané v nezmenenom stave alebo reaktivované,
- napriek tomu, že v uvedenej oblasti nebola monitorovaná žiadna aktívna kriminálna skupina, na Slovensku bol predmetom záujmu cieľ vysokej hodnoty napojený na kriminálnu skupinu aktívnu v obchode so zbraňami (v roku 2020 boli zadržaní Slovák, Česi, Holanďania a v roku 2022 Španiel a Litovec; všetci napojení na KS v zahraničí)
- za obdobie 2020 – 2024 bolo na Slovensku spáchaných 1 610 trestných činov spadajúcich do kriminálnej oblasti.

KRIMINÁLNE OBLASTI

PODVOODY NA SENIOROCH

- páchatelia konajú pod rôznymi legendami: najčastejšia je vnuk, služby, podomový predaj a šmejdi, kamión, falšný policajt,
- od roku 2020 je zaznamenaný zvýšený výskyt, jedným z dôvodov bolo uvoľňovanie protiepidemiologických opatrení proti šíreniu epidémie COVID-19,
- v roku 2022 bol spáchaný najväčší počet skutkov, avšak najvyššia škoda aj napriek nižšiemu počtu skutkov bola dosiahnutá v roku 2023, celkovo 2 255 000 Eur,
- najviac atakované týmto druhom kriminality sú krajské mestá,
- dlhodobo aktívna 1 KS, pôsobí viac ako 10 rokov, hlavná činnosť, stredný manažment a jej vedenie sú sústredené na Slovensku, dcérska krajina je uvádzaná Česko a podporné krajiny Poľsko a Maďarsko,
- skupina má dostatočné finančné zdroje, ktorých pôvod je práve v páchaní trestnej činnosti na senioroch, využíva odborníkov so všeobecnými vedomosťami alebo zručnosťami,
- páchatelia sú vo väčšine osoby zo špecifických sociálne uzavretých komún, tzv. rodinných klanov olašskej komunity Rómov, ktoré sa dlhodobo a sofistikovane pripravujú na jej páchanie, hlavným zdrojom páchatelov sú olašské komunity z celého územia Slovenska; identifikovaný bol Lučenec a Košice, členovia skupín však žijú v rôznych mestách Slovenska,
- „navolávači“ využívajú okolité krajiny, Maďarsko – Budapešť, Česko – Praha, Brno, Nemecko – Drážďany, Poľsko – Wroclaw,
- hlavní členovia sú slovenskej štátnej príslušnosti, ostatní členovia sú aj českej, švédskej, poľskej a anglickej štátnej príslušnosti (pôvodom zo Slovenska),
- odborné znalosti sú vysoko sofistikované; páchatelia častokrát nemajú základné vzdelanie, avšak tieto odborné znalosti získavajú pozorovaním, učia sa z vlastných chýb,

PODVODY NA SENIOROCH

- páchatelia vo veľkom využívajú AI technológiu - na komunikáciu používajú rôzne komunikačné aplikácie, na vyhľadávanie trasy využívajú Google Maps, na zabezpečovanie ubytovania využívajú Airbnb a Booking,
- objektom ich korupcie je súdnictvo,
- výnosy investujú do nehnuteľností a tovaru vysokej hodnoty (zlato, šperky, luxusné predmety) okrem Slovenska, Česka aj v Maďarsku a Nemecku,
- za obdobie 2018 – 2024 bola na Slovensku spáchaných 1 093 trestných činov spadajúcich do kriminálnej oblasti,
- celková spôsobená škoda v sledovanom období – 7 713 000 €.

PODVODY ONLINE - POČÍTAČOVÁ KRIMINALITA

- rok 2024 priniesol v oblasti kybernetickej bezpečnosti v SR výrazné výzvy, najmä v podobe rozsiahlych kampaní ohrozujúcich verejnosť prostredníctvom e-mailových správ,
- dôsledky hrozieb zahŕňajú narušenie verejného života, obmedzenie prístupu k službám a dopady na fungovanie celej spoločnosti, zníženie pocitu bezpečnosti,
- medzi narastajúce riziká patria tzv. infostealery, ransomware útoky, DDoS útoky,
- kybernetický terorizmus je určený na vyvolanie paniky medzi občanmi, zameriava sa na najcitlivejšie prvky vládnych a firemných systémov,
- PZ dlhodobo eviduje narastajúci trend trestnej činnosti v oblasti sexuálneho zneužívania detí online,
- distribúcia detskej pornografie je najčastejšie zaznamenávaná na internetových komunikačných platformách a fórach,
- stúpa počet prípadov zaznamenaných na platformách v priestore Darkwebu.

KRIMINÁLNE OBLASTI

NÁSILNÁ KRIMINALITA

- od roku 2020 do 2022 mal počet zistených skutkov vražd klesajúci charakter,
- najčastejším spôsobom zabitia poškodeného je použitie bodno-sečného nástroja,
- modus operandi sa líši v každom spáchanom skutku; pri vraždách ho možno zovšeobecniť v rovine použitia nástroja (napr. strelná zbraň alebo nástražný výbušný systém),
- trestná činnosť ovplyvňuje celú alebo väčšinu krajiny, pričom trestné činy vraždy sa vyskytujú na celom území SR,
- násilná kriminalita mala v pozadí vždy ekonomický alebo majetkový prospech,
- členovia KS sú slovenskej štátnej príslušnosti, v sledovanom období však už nebola aktívna žiadna KS.

LEGALIZÁCIA VÝNOSOV Z TRESTNEJ ČINNOSTI

Oblasť kriminálnych ziskov alebo výnosov z trestnej činnosti je spoločná pre všetky analyzované a hodnotené kriminálne oblasti vzhľadom na fakt, že konečným cieľom u všetkých oblastí je finančný zisk a jeho následná legalizácia či už v legálnej alebo nelegálnej ekonomike. Preto je práve tejto priezrovej kriminálnej oblasti, definovanej v úvode dokumentu ako horizontálnej hrozbe, detailnejšie venovaná táto časť.

Niet pochyb, že práve tejto oblasti je potrebné venovať a sústrediť úsilie kompetentných orgánov presadzovania práva v nadchádzajúcom strednodobom horizonte, s cieľom identifikovať a odčerpávať kriminálne zisky z prostredia organizovaného zločinu v zmysle princípu „*sledujte peniaze a narušte finančné toky*“, čo je najefektívnejší nástroj v boji proti organizovanému zločinu.

- preprava peňažných prostriedkov (PPP) v hotovosti ako EURO, USD, CZK, RUB a UAH prebiehala spravidla letecky alebo pozemnou dopravou cez východnú hranicu,
- cieľovými krajinami boli najmä Česko, Poľsko, Nemecko, Rakúsko, ale aj ďalšie krajiny ako Taliansko, Španielsko, Maďarsko, Švajčiarsko, Turecko, Veľká Británia, USA a Francúzsko,

LEGALIZÁCIA VÝNOSOV Z TRESTNEJ ČINNOSTI

- zdrojmi legalizácie výnosov z trestnej činnosti boli najmä rôzne druhy podvodov (DPH – karuselové podvody, podvody pri online nákupoch, nákupe kryptomeny, subvenčné podvody, tzv. romance podvody, neoprávnené získavanie online prístupu do elektronického bankovníctva),
- trendom sa stali online aj offline podvody ako napr. prepisy slovenských obchodných spoločností na fiktívne fyzické osoby, využívanie podnikateľských aj osobných bankových účtov nerezidentov na PPP získaných trestnou činnosťou, nákupy kryptomeny,
- využívanie platobných brán produktov zahraničných fintechnových bánk a anonymizovaných nástrojov na prevody kryptomien (private coins, používanie mixérov a pod.) a prípady tzv. Ponziho schémy,
- hotovostné investície do kúpy tuzemských a zahraničných nehnuteľností, hnutelých vecí (motorových vozidiel), prevozy nižších súm a prípady integrácie hotovostných súm prenášaných z tretích krajín do finančného systému EÚ, odosielanie hotovosti poštou
- vzrástol počet transakcií vykonaných príbuznými osobami politicky exponovaných osôb (PEP) pri kúpe nehnuteľnosti a prevody vykonané PEP vo vysokých objemoch na zahraničné účty následne posielané späť na účty vedené v slovenských bankách pre osoby blízke PEP,
- romantických podvodov na vylákatie finančných prostriedkov od obetí, zneužívanie podnikateľských účtov v SR ako tranzitné účty na PPP vysokej sumy,
- biele kone – cudzinci pri zakladaní obchodných spoločností a následne podnikateľských účtov, na ktoré boli následne prevádzané značné finančné prostriedky alebo neoprávnené vyplatené finančné prostriedky z daňových úradov, ktoré boli z týchto účtov potom vyberané v hotovosti,
- subvenčné podvody spojené s poskytovaním pomoci na udržanie zamestnanosti počas pandémie COVID – 19,
- transakcie zo zahraničných účtov vo Švajčiarsku, na Cypre a pod., preverované kvôli novej spojitosti s minulými ekonomickými kauzami; následne použité na nákup nehnuteľností v SR, transakcie subjektov s väzbou na stíhané osoby so zložitejším ekonomickým pozadím a zapojením fondov zriaďovaných v daňových rajoch,

KRIMINÁLNE OBLASTI

LEGALIZÁCIA VÝNOSOV Z TRESTNEJ ČINNOSTI

- veľa občanov Ukrajiny presúvalo veľké objemy finančných prostriedkov bez dokladovania ich pôvodu formou vkladov na bankové účty v SR (deklarované ako dar, podnikateľská činnosť na Ukrajine, pomoc od blízkych osôb, predaj nehnuteľností na Ukrajine, životné úspory a iné),
- technologický pokrok a inovácie využívané v kriminálnom prostredí napr. v segmente smartkontraktov v decentralizovaných DEX burzách, pri využívaní služieb mixérov na zamedzenie alebo úplne znemožnenie sledovania toku kryptoaktív prináša nové výzvy pre orgány presadzovania práva pri ich monitorovaní,
- možno očakávať pokračovanie v nadobúdaní nehnuteľností bezhotovostne bez preukázania pôvodu prostriedkov na slovenských bankových účtoch rezidentami SR, štátnymi príslušníkmi Ukrajiny a iných štátov, zakladanie živností a obchodných spoločností v SR (aj desiatok spoločností) občanmi iných štátov so slovenskými bankovými účtami a ich využívanie na tranzit finančných prostriedkov do iných štátov, zakladanie obchodných spoločností slovenskými občanmi spolu s občanmi iných členských štátov EÚ bez ekonomických väzieb na SR, pokračovanie trendu tzv. money mules podvodov, phishingových podvodov, so zameraním na sociálne a ekonomicky slabšie vrstvy obyvateľstva, nákupy kryptomeny, elektronických platobných brán a produktov zahraničných fintechných bánk s cieľom sťažiť dokumentovanie toku kriminálnych financií.

Pod kriminálnymi aktérmi/skupinami rozumieme pre účely tejto správy domáce skupiny (výlučne pôsobiace na území SR), medzinárodne aktívne skupiny (pôsobiace minimálne v dvoch krajinách EÚ i mimo nej) a zahraničné kriminálne skupiny (skupiny organizovaného zločinu) operujúce na Slovensku i za jeho hranicami.

- v sledovanom období boli monitorované aktivity viac než 80 kriminálnych skupín,
- najpočetnejšie boli skupiny aktívne v ekonomickej trestnej činnosti (spotrebná daň z tabakových výrobkov a podvody s DPH), za nimi nasledujú skupiny v obchode s drogami a farmaceutikami,
- 54 % skupín malo hierarchickú štruktúru,
- najčastejšie boli v skupinách okrem občanov SR zastúpení občania Poľska, Ukrajiny a Česka,
- vo väčšine prípadov bolo miestom riadenia skupín SR, nasledovalo Česko, Poľsko, Nemecko a Ukrajina,
- najviac skupín bolo aktívnych 3 až 10 rokov,
- početnosť členov bola v rozmedzí 3 až 29 členov,
- dostatočnými finančnými zdrojmi disponovali hlavne skupiny aktívne v ekonomickej trestnej činnosti,
- väčšina skupín bola schopná legalizovať svoje kriminálne zisky (napr. po získaní povolenia k pobytu v SR pod rúškom podnikania v štátoch EÚ),
- 40 % skupín využívala korupciu pravidelne a systematicky,
- po oslabení bývalých najsilnejších skupín domáceho organizovaného zločinu existuje riziko, že ich miesto zaujmú silné zahraničné skupiny, ktorých odhaľovanie a eliminácia sú výrazne zložitejšie vzhľadom na uzavretosť komúní cudzincov so sofistikovaným zázemím v zahraničí, kde obvykle pôsobia ich hlavní organizátori a kde dochádza aj k najdôležitejším rozhodovacím procesom, ktoré riadia aj aktivity skupín operujúcich na území Slovenska,

KRIMINÁLNI AKTÉRI

- na území SR boli identifikované aktivity zahraničných kriminálnych skupín akými sú napr. balkánske (albánsky hovoriace skupiny a skupiny z bývalej Juhoslávie), ruskojazyčné (bývalé štáty ZSSR) a ázijské skupiny,
- balkánske skupiny so silným zázemím v krajinách juho-východnej Európy primárne pašujú drogy do štátov západnej Európy (heroín z Ázie a kokaín z Južnej Ameriky), nelegálny tovar a zbrane, organizujú nelegálnu migráciu a obchod s ľuďmi a následne legalizujú svoje výnosy podnikaním v štátoch EÚ,
- legálny pobyt v SR získavajú najmä – deklarovaním podnikateľskej činnosti, zamestnaním v zahraničnej firme pôsojacej v SR alebo uzavretie manželstva s osobou so štátnym občianstvom krajiny EÚ,
- ruskojazyčné skupiny operujúce v SR sú aktívne najmä v ekonomickej trestnej činnosti a následnej legalizácii výnosov z trestnej činnosti, v menšom rozsahu aj vydieraní, distribúcii drog, zbraní, nelegálnych cigariet a organizovaní nelegálnej migrácie. Najväčší potenciál na rozšírenie vplyvu v SR majú skupiny pochádzajúce z Ukrajiny,
- utečeneckú vlnu po invázii Ruskej federácie na Ukrajinu využili aj mnohí predstavitelia ukrajinského organizovaného zločinu na získanie pobytu na území SR alebo voľný pohyb v štátoch EÚ, kde svojimi legálnymi podnikateľskými aktivitami kryjú svoje nelegálne aktivity v oblasti pašovania tovarov a ľudí, organizovanie nelegálnej migrácie a ekonomických podvodov pomocou nimi ovládaných spoločností a legalizujú výnosy z trestnej činnosti,
- kontakty na organizovaný zločin na Ukrajine a pašerácke zázemie predstavujú závažné bezpečnostné riziko v kontexte nelegálneho obchodovania so zbraňami pochádzajúcimi z územia Ukrajiny,
- násilný charakter pôsobenia zločineckých skupín na Ukrajine môže v prípade etablovania ukrajinského organizovaného zločinu na území SR prispieť k nápadu najzávažnejších druhov kriminality,

- potenciálne veľmi rizikové sa javia kontakty medzi ukrajinskými skupinami organizovaného zločinu pôsobiacimi v členských štátoch EÚ, kde sa po roku 2022 významne rozrástli ukrajinské komunity, ktoré môžu efektívne slúžiť aj na ukrývanie hľadaných členov ukrajinských zločineckých skupín,
- ázijský organizovaný zločin v SR predstavujú aktivity vietnamskej a čínskej komunity v SR najmä v oblasti daňových a colných podvodov pri dovoze a obchodovaní s neprečleným ázijským tovarom a pri nelegálnej migrácii ich krajanov do priestoru EÚ,
- potenciálnou bezpečnostnou hrozbou sú aktivity zločineckých skupín bez primárneho kriminálneho motívu realizované na objednávku iných aktérov (vrátane štátnych) v oblasti špionáže, agresívnych špeciálnych operácií, hackerských útokov, terorizmu a extrémizmu,
- využívanie zločineckých skupín cudzími spravodajskými službami v rámci špiónážnych aktivít je spojené najmä so zločineckými skupinami formovanými na etnickom alebo jazykovom princípe a pôsobia v zahraničí v rámci imigrantských komunít,
- medzinárodné zločinecké skupiny veľmi aktívne pôsobia v oblasti kybernetickej kriminality, keď sú kapacity kriminálnych hackerských skupín obvykle operujúcich v oblasti napr. ransomwarových (vydieračských) útokov zameraných na veľké podnikateľské subjekty, využívané ako prostriedok rozsiahlych kybernetických útokov realizovaných v prospech zahraničných spravodajských služieb.

ZÁVER

SK SOCTA 2024 je národným strategickým hodnotením kriminálnych hrozieb zo strany aktivít organizovaných a zločineckých skupín aktívnych v Slovenskej republike vo vybraných oblastiach trestnej činnosti, infraštruktúry kriminality a geografického rozmeru a vplyvu týchto aktivít na okolité prostredie, spoločnosť a vnútornú bezpečnosť.

Aktivity organizovaných a zločineckých skupín v Slovenskej republike sú jednou z kľúčových hrozieb jej vnútornej bezpečnosti. Aktivity týchto skupín ohrozujú zdravie, život, majetok a bezpečnosť občanov SR, odčerpávajú príjmy štátneho rozpočtu, narušujú verejný poriadok a ohrozujú základné princípy fungovania právneho štátu.

Kompetentné orgány v Slovenskej republike prispeli do tejto správy svojimi kvantitatívnymi a kvalitatívnymi informáciami k vybraným kriminálnym oblastiam, kriminálnym a zahraničným skupinám, ktoré v SR operujú. Doteraz išlo o najrozsiahlejší zber, spracovanie a hodnotenie dát tohto druhu.

Analýzou dát zoskupených do vybraných indikátorov pre kriminálne oblasti a kriminálne skupiny na základe metodiky, ktorá vychádza z metodiky hodnotenia hrozieb na úrovni EÚ (EU SOCTA). Tento produkt identifikuje kľúčové hrozby – kriminálne oblasti a súvisiace kriminálne skupiny.

Identifikované kľúčové hrozby (priority) sa odporúčajú do pozornosti vecne príslušných orgánov na prijatie komplexných opatrení zameraných na elimináciu týchto druhov trestnej činnosti na nasledujúce strednodobé obdobie rokov 2026 – 2029.

Kontakty na organizovaný zločin na Ukrajine a pašerácke zázemie predstavujú závažné bezpečnostné riziko v kontexte nelegálneho obchodovania so zbraňami pochádzajúcimi z územia Ukrajiny. Vzhľadom na veľmi násilný charakter kriminálnych skupín na Ukrajine hrozí, že členovia ukrajinského organizovaného zločinu prenesú tieto metódy aj do SR s cieľom prevziať miestne kriminálne trhy, čo prispeje k zvýšeniu nápadu najzávažnejších druhov násilnej kriminality.

V posledných rokoch veľká časť aktivít kriminálnych skupín prešla z reálneho – offline do online priestoru vďaka dynamickému technologickému pokroku. Najnovšie technológie poskytujú kriminálnym skupinám obrovskú mieru flexibility a adaptability k zmenám, ktoré spoločnosť a technológie prinášajú.

Internet ako virtuálny svet s nespočetnými online platformami a komunikačnými kanálmi pretvára celú spoločnosť, ekonomiku, inovuje a formuje sociálne kontakty. Na strane druhej, je významným faktorom, ktorý prispieva alebo vytvára možnosti na páchanie vo všetkých druhoch trestnej činnosti.

PRÍLOHA I – POUŽITÉ SKRATKY

a pod.	a podobne
DPH	daň z pridanej hodnoty
EÚ	Európska únia
GPS	Global Positioning System, voľný preklad Globálny systém určovania polohy
KO	kriminálna oblasť
KS	kriminálna skupina/kriminálne skupiny
MTIC	Missing Trader Intra-Community – preklad „chýbajúci obchodník v rámci spoločenstva“; tzv. karusellové obchody
NATO	North Atlantic Treaty Organization – Severoatlantická aliancia
PEP	politicky exponované osoby
PPP	preprava peňažných prostriedkov
príp.	prípadne
PZ	Policajný zbor
resp.	respektíve
PP	Slovenská informačná služba
SR	Slovenská republika
TZ	Trestný zákon

V texte používané výrazy:

kriminálna oblasť = druh trestnej činnosti = oblasť kriminality

kriminálny zisk = výnos z trestnej činnosti

vysoká suma = nad 10 tisíc EUR

trestná činnosť = kriminalita = zločin

zločinecké siete = kriminálne skupiny = organizované skupiny
+ zločinecké skupiny

orgány presadzovania práva = Policajný zbor a KÚFS

detto = to isté

kontinuita a odolnosť kriminálnych skupín = pretrvávajúce kriminálnej skupiny od jej prvého odhalenia a schopnosť odolávať narušeniam, vyšetrovaniu, zatýkaniu kľúčových členov a schopnosť prispôbiť sa zmenám v prostredí

hlavná krajina = krajina, kde prebieha hlavná trestná činnosť KS

finančné zdroje = schopnosť kriminálnych skupín v kriminálnej oblasti získavať a využívať finančné zdroje

dostatočné finančné zdroje = skupina dokáže zabezpečiť svoju pozíciu na kriminálnom trhu, skupina dokáže vygenerovať výnos na svoju opätovnú kriminálnu činnosť.

obmedzené finančné zdroje = skupina nedokáže vygenerovať dostatočný výnos na opätovnú kriminálnu činnosť, zväčša vykonáva jednorazové akcie.

bohaté finančné zdroje = skupina dokáže zabezpečiť svoju pozíciu na kriminálnom trhu, skupina dokáže vygenerovať výnos aj na rozšírenie svojich operácií.

násilie v obmedzenom množstve = použitie násillia alebo zastrašovania útočným, ale spontánnym spôsobom so zámerom krátkodobého výnosu

vysoká odolnosť a kontinuita = pôsobia viac ako 10 rokov

nízka odolnosť a kontinuita = pôsobia menej ako 3 roky

stredné až veľké sumy = sumy medzi 300 001 EUR – 1 000 000 EUR

nízke sumy = sumy nižšie ako 300 000 EUR

dcérska krajina = v danej krajine je vykonávaná tá istá trestná činnosť popri hlavnej činnosti

podporná krajina činnosti = krajina sa zapája do trestnej činnosti len na uľahčenie a umožnenie hlavnej trestnej činnosti

sofistikovanosť = úroveň zručností, vedomostí, konkrétnych nástrojov a technológií potrebných na spáchanie trestného činu

SK SOCTA 2024

